

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПРОМИСЛОВОГО ОБ'ЄКТА ШЛЯХОМ
УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ВИРОБНИЦТВА**

*Ткаченко М. Г., студентка 5-го курсу,
Шмандій В. М., д.т.н., проф., науковий керівник,
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського,
м. Кременчук, вул. Першотравнева, 20
ecol4207@mail.ru*

Погіршення екологічного стану довкілля в світі і в Україні є на сьогодні однією з найгостріших соціально-економічних проблем, що прямо чи опосередковано стосуються кожної людини.

Диспропорції в розміщенні продуктивних сил і засобів виробництва протягом тривалого часу за умов командно-адміністративної системи призвели до того, що рівень техногенного навантаження на природне середовище в Україні і донині перевищує аналогічний показник у розвинених європейських країнах у 4-5 разів.

Вочевидь, управління твердими відходами - складна проблема, що поєднує керування, технічні, фінансові, політичні, соціологічні й психологічні проблеми. Воно зазвичай охоплює управління великою робочою силою і тісну співпрацю із громадськими й діловими колами. Тут не уникнути проблем із розрахунком систем і визначенням фінансових аспектів, як і помилок у виборі й обслуговуванні устаткування. Політичні рішення та боротьба компаній за акції на ринку впливають на інфраструктуру управління відходами і технології, вибрані для їх збору й використання. Сучасні соціальні умови такі, що доводиться майже не щодня змінювати систему управління відходами, і запровадження її стає короточасним експериментом.

Життєдіяльність людей безпосередньо пов'язана з поводженням відходами. Утворення, накопичення, розміщення і санітарно-гігієнічні характеристики особливості відходів становлять естетичну, екологічну, фізіологічну небезпеку для навколишнього середовища та стану здоров'я людей.

Принципові методи переробки відходів реалізуються з використанням десятків технологій. Як правило, будь-яка фірма-розробник технології (або дилерська фірма) рекламує свою технологію як кращу і найефективнішу в світовій практиці. Щоб зробити правильний вибір, у ринку технологій необхідно розбиратися. Практичне вирішення проблеми промислової переробки відходів пов'язане з великими капіталовкладеннями, тому останні повинні бути орієнтовані на створення найбільш прогресивного промислового виробництва.

Актуальність теми нашого дослідження полягає в необхідності обліку і мінімізації рівня шкідливого впливу промислових відходів, створення системи управління твердими відходами.

Надано загальну характеристику у Кременчуцькому промисловому регіоні різноманітного типу відходів і розроблено схеми взаємодії в регіональній системі управління промисловими відходами.

Розроблена система матеріально-сировинного балансу утворення відходів виробництва на конкретному підприємстві. Створена дискретна матриця балансу "сировина - продукція - відходи" для окремого технологічного процесу.

Доведено, що компенсація еколого-економічних збитків має страховий характер, тому запропоновано систему екологічного страхування. Аналіз діяльності страхового ринку України та фінансового стану страхових компаній свідчить про постійне динамічне зростання макроекономічних показників, страхових фондів, страхових резервів та прибутків від страхової діяльності. Як наслідок можливе зростання обсягів надання страхових послуг і, зокрема, у сфері екологічного страхування.

Дослідження наявних підходів до макроекономічного моделювання еколого-економічних систем, методів розрахунку еколого-економічних збитків та їх негативного впливу на ВВП, проміжне та кінцеве споживання дають підставу вважати, що найбільш прийнятним для обґрунтування системи компенсації є модель міжгалузевого балансу суспільного виробництва, модифікована до страхового механізму компенсації еколого-економічних збитків.

Проаналізована існуюча організаційно-економічна система управління, запропоновані підходи щодо реалізації системи управління та поводження з відходами - це складові економічного механізму управління відходами в Україні; зміцнення обласних фондів ООПС; підвищення рівня платоспроможності підприємств; шляхи реформування економічних інструментів управління промисловими відходами; стимулювання скорочення обсягів (маси) утворення промислових відходів і їх переробки; збори за розміщення відходів; збори за утворення небезпечних відходів; платежі за транспортування відходів; платежі за використання сировини та матеріалів; штрафи за порушення законодавства; екологічні облігації; податкові пільги; системи депозитного рефінансування.